

odlične osebe še v drug papir. Šele v 19. stoletju je začel knjigotržec v angleškem kopalšču Brighton izdelovati kuverte.

V 17. stoletju se je moral podati oni, ki je hotel odposlati pismo v Pariz v ulico sv. Jakoba in plačati osebno potnino. Ime odpošiljatelja so vpisali v posebno knjigo. Fransoski kralj je imel tedaj dve ljubici in jima je hotel skrivaj pisati, da bi ušel nadzorstvu kardinala Mazarina. Ker ni osebno plačal poštnine, mu je vrnila pošta pisma. Kralj se je pritožil v ostrih izrazih radi pomanjkljivosti pošte in grofica Longueville je prva svetovala, naj se prodajajo onim, ki pisma odpošiljajo oblati kot znamke. Na ta način je bila poštnina plačana naprej in odpošiljatelj se je moral samo potruditi na pošto, kjer je moral navesti svoje ime. Kmalu za oblati je sledila iznajdba prave pisemske znamke ter pisemskih nabiralnikov. Nedovoljena ljubezen francoskega kralja je znatno povpešila razvoj poštne razmer.

*

Prvi dek. tabor v Prekmurju

Ni imel prednikov, pa je bil tako veličasten, kakor imalokateri v Sloveniji. Dostojen je bil svojega visokega cilja: proslave efsškega jubileja. Osnova njegova je bila religiozna, to med drugim posvedočuje 3000 svetih obhajil, ki se jih je v nedeljo in prejšnji dan, na Marijin praznik, prejelo v Črenšovcih. Na nedeljski tabor so prispele v tisočih mladenke iz celega Prekmurja, ni je bilo katoliške župnije v Slovenski Krajini, ki bi ne bila poslala v Črenšovce večjega ali manjšega števila mladenk. Prišle so tudi zastopnice krščanskih dekliških organizacij iz Ljutomera, Sv. Križa in Veržeja, kojih prihod je zbudil med prekmurškimi tovarišicami veliko radost kot dokaz vzajemnosti med krščanskimi društvi to- in onstran Mure. —

Program slavlja se je začel izvrševati ob 10. uri. Članica Marijine družbe Jerebič Agata je v prisrčnih besedah pozdravila govornika, ki sta dospela iz Maribora.

Ko je preč. g. kanonik Časl stopil na prižnico, je bila črenšovska cerkev, ki je največja v Prekmurju ter more sprejeti gotovo nad 5000 ljudi, nabito polna; veliko ljudi je moralo ostati zunaj. Škofijski voditelj Marijinih družb je z navdušenimi besedami proslavljal Marijo kot vzornico in zaščitnico mladine. Slovesno sveto mašo je daroval g. Jerič, dekan iz Dolnje Lendave. Med cerkvenim opravilom je padal blagodejni dež, katerega so ljudje z veseljem pozdravili radi velike suše, ki je zavladovala v Prekmurju. Posebno zadovoljivo je bilo opažati na obrazih mladenk, kojih shod je prinesel dolgo in težko zaželeni dež. Ker je dež padal naprej, ni bilo izvencerkvenega zborovanja, marveč je predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec imel v cerkvi nagovor na mladino. Poudaril je veliki pomen Marijinega češčenja za mladinsko vzgojo, ki ne more prospovati brez vzvišenih idealov, kateri so oličeni v Materi božji. Naše kršč. mladinske organizacije so najjačja obrana zoper razširjenje pogubonosnega materializma, ki vodi v versko brezbriznost in v brezboštvo. Sv. Oče, ki s tako vztrajno in junaško vneto brani pravice in svobodo katoliških prosvetnih in vzgojnih društev, nam daje svetel zgled in krepko pobudo za požrtvovalno delo na polju krščanske prosvete. Prosveta, ki jo mi širimo zlasti med mladino, je narodna, slovenska, prošnjena z duhom jugoslovanskega bratstva. Popoldne je bil sestanek deklet v obširnem Domu, kjer je bilo veliko število mladenk gostoljubno pogostenih. Dr. Hohnjec se je zabaval vsem krajevnim činiteljem, ki so pripomogli k temu, da je bil prvi dekliški tabor v Prekmurju tako sijajen. Nato naglašuje skladnost med delom naših prosvetnih organizacij in Katoliško akcijo, ki jo Sv. Oče tako krepko priporoča. Pojasnjuje mladenkam, kako je vsaki izmed njih mogoče delovati v smislu ciljev Katoliške akcije. Mladenka Plej Marička iz Črenšovcev se s krepkimi besedami zahvali vsem udeleženkam na todu, zlasti govornikom. Voditelj prekmurških Slovencev g. Kjekl, ki se je največ trudil za sijajen potek dekliškega tabora, je pozdravil udeleženke in prireditelje ter nato prebral brzojavne pozdrave, ki so prispeli od raznih strani, med njimi tudi od Marijine družbe v Ljubljani. — Urednik »No-

vin« g. Kolenc govori v poljudnih besedah o nedostatkih, ki so danes razširjeni med ljudstvom, osobito med mladino, proti katerim je edino zdravilno sredstvo životvorno krščanstvo. Zaključek dekliškega tabora je bila Marijanska procesija, ki se je udeležilo več tisoč ljudi in ki je napravila nadvse veličasten vtis. V nedeljo so naše vrle prekmurske mladenke pokazale v Črenšovcih, kakšnega duha so in kakšnega srca.

*

DEKLETA V POSAVJU

Čim bolj se bliža čas dekliškega shoda v Rajhenburgu v nedeljo, 30. avgusta, tem večje je zanimanje deklet v Posavju za ta njihov shod. Vseposodi se vršijo priprave, da bo udeležba tem večja in shod tem veličastnejši. Gre za proslavo Marijinega jubileja, gre za mladinsko vzgojo, ožerjeno in oživljeno z našimi krščanskimi ideali. Ob 10. je cerkveni govor preč. kanonika ČASLA, škofijskega voditelja Marijinih družb. Na zborovanju zunaj cerkve po sv. maši bo govoril dr. HOHNJEC. Dekleta skrbite, da bo udeležba najboljše! Dobrodošle tudi sestre iz sosedne Kranjske!

*

Tabori naših fantov.

Št. Peter pri Mariboru. Fantje šentpeterski se pridno pripravljajo za tabor, ki se vrši v nedeljo, dne 30. avgusta. Pa menda tudi fantje iz drugih župnij ne zaostajajo za njimi. Spored fantovskega tabora je naslednji: ob 8. uri zjutraj odhod iz Maribora k Sv. Petru, zbirališče pri šolskih sestrah v Melju. Šentpeterčani gredo z godbo naproti do moje župnije. Nato odhod na Gorco, kjer bo ob pol 10. pridigoval č. g. prof. Živornik. Nato slovesna služba božja. Med mašo bo prepeval moški pevski zbor od Št. Janža na Dravskem polju. Takoj po službi božji odhod na zborovalni prostor pred župno cerkev. Na zborovanju govorijo: Jerebič Fr., podravnatelj Zadrufne gospodarske banke, dr. Jeraj in Geratič in zastopniki posameznih župnij. Popoldne ob dveh so večernice, nato pa športne tekme. Zmagovalci prejmejo lepa darila. Pri celi slovesnosti sodeluje tudi priznana šentpeterska banda pod vodstvom kapelnika Neuvirta. Torej fantje Slovenskih goric, Dravskega polja in iz Podravske doline na veselo svidenje v nedeljo, dne 3. avgusta.

Fr. Ks. Meško:

Njiva.

I.

Kdaj ga je zmotil satan, da si je zaželel tisto njivo?

Resnično, Matija Petek sam ne bi mogel povedati, kdaj. Niti tedaj ne, ko ga je že minila pijanost pohlepa, ko je mislil na njivo že hladno, z nevoljo, in jo je ogledoval že z mrkim, sovražnim očesom. Saj se je tedaj v trenutkih, ko mu je vest govorila posebno glasno in neusmiljeno, sam vprašal zavzet in potr: »Kdaj in kako me je vendar satan tako zmotil?»

Morda, kadar je gledal, kako jo Pintarič orje? Vsako leto je oral Korenu Pintarič, velik, močen kmet, poštenjak, da v devetih vaseh ne takega. Nekoliko sklonjen je enakomerno, nekako težko, kakor bi se mu zemlja nog oprijemala in bi jih v se vlekla, stopal za oralom. Trdno je oklepal z močnima rokama nalahko zaviti, od mnogege krepkega prijemanja obdrgnjeni, svetli plužnici. Z odločno roko in samozavestno je krmaril plug, ga potiskal v zemljo, da se je svetlo železo zarezavalo v celino kakor ostro brušen nož v hleb kruha. Ranjalo je brez usmiljenja

in globoko. Mogočne brazde so se valile od njega, kakor bi padale mrtve na stran. Lep prizor je bil ta resni, močni orač. Matija ga je gledal vsakikrat z zanimanjem in veseljem.

Morda ga je zmotil satan tedaj.

Ali takrat, ko se je pravkar zorana, nekoliko vlažna njiva kadila, kakor bi pod brazdami, pod temnimi grudami tlel neviden ogenj? Ko je iz nje puhtelo kakor lahki, prozorni oblaki kadila. Ko je ves zrak dehtel po topli, mehki vlagi — ali takrat?

Res, spominja se, da mu je tedaj včasih bilo, kakor bi ga iz kadečih se razorov in ogonov klicalo: »Pridil Nasej me, da rodim, rodim!»

Ali takrat, ko je šel Koren za oračem in je z močno roko mogočno vihtel motiko ter tolkel največje grude, da se je potem laže vlačilo? Ali ko je s slamnato sejačo čez njivo korakal, s polnim prgiščem zajemal in enakomerno, z roko na široko zamahovaje sejal, sejal? Morda mu je ob tem mamljivem pogledu zasejal satan v srce prvo poželjivo misel: »Hej, ko bi stopal jaz takole po ti lepi solnčni in sočni njivi! In bi tako iz sejače zajemal in v puhtečo zemljo trosil in sejal, sejal!»

Resnica, tudi tega se spominja, da mu je ob teh mislih roka kdaj kar sama od sebe zamahnila, kakor da že res seje. Zazdelo se mu je tedaj, da se s sejanjem ne bi nikoli utrudil, nikoli se ga naveličal. Sejal

Prav je imel.

Konj in osel sta se pričkala, kdo izmed njiju je imenitnejša žival. Konj je seveda trdil, da je on in da je po celem svetu zelo priljubljena žival. Pa mu je osel odgovoril: »Tvoj ponos je uprav smešen. Prej ali slej bo avtomobil konja popolnoma izpodrinil — oslov bo pa vedno zadosti na svetu.»

Srečna ura. Sodnik: »Kako se pišete?« — Obtoženec: »Ivan Vojškata — Sodnik: »Koliko ste stari?« — Obtoženec: »Trideset let!« Sodnik: »O blagor mi! Zdaj vidim tridesetletno vojsko na svoje oči!«

Dobro zasohl. V čakalnici na kolodvoru

MLADENIŠKI TABOR pri Sv. Treh Kraljih v Slov. gor. se vrši prihodnjo nedeljo 23. avgusta po sledečem vzporedju: Do pol 10. ure pridejo mladeniči v procesijah in skupinah do župnijske cerkve Sv. Benedikta, odkoder grede v veliki procesiji k romarski cerkvi Sv. Treh Kraljev. Ob 10. uri pridiguje č. g. Marko Krajnc, po sv. maši se vrši na prostoru pri cerkvi ali v dvorani veliko mladeniško zborovanje z govori č. g. Marka Krajnc, Mirka Geratiča in mladeničev. Ob pol 3. uri slovesno vefernice, nato športne tekme in obhod. Tabor se vrši ob vsakem vremenu. Mladeniči Marijinih družb, fantovskih odsekov in drugi dobri mladeniči, pridite polnoštevilno! Tabor bo posvečen proslavi 1500 letnice efskega cerkvenega zbora in desetletnice vladanja našega kralja Aleksandra. Na veselo svidenje mladeniči iz lenarške dekanije in sosesčin!

Ne pozabite na fantovski tabor pri Sv. Juriju ob Ščavnici dne 23. avgusta! Govori en govornik iz Ljubljane in eden iz Maribora. S taborom je združena popoldanska lahkoatletika in športna prireditve.

Obiščite v obilnem številu tabor Katoliške akcije za može in fante iz dekanij: Videm in Leskovec, ki se bo vršil v nedeljo, 23. avgusta na Trški gori nad Krškem.

*

Krščanska ženska zveza v Mariboru priredi dne 13. septembra romarski izlet v Ruše. Prijave se sprejemajo do 2. septembra.

Št. Peter pri Mariboru. V četrtek, dne 20. t. m. ob 7. uri zvečer se vrši skupna seja odbora prosvetnega društva »Skala« in odbora fantovskega krožka, in sicer v posojilniških prostorih.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 23. avgusta ob 15. uri zelo lepo ljudsko igro v štirih dejanjih »Prisega o polnočie«.

*

Raj v današnjih dneh.

Angleški dominijon (le pod nadvlado Anglije), južna Afrika, je ena od onih redkih pokrajin na tem povojnem svetu, ki ne pozna gospodarske krize.

Ta paradiž je danes žalibog zaprt tujcem za naselitev in ga je mogoče opazovati le od daleč.

Južna Afrika, dasiravno pod angleško nadvlado, poseda vlado kakor čisto samostojna država. Angleški guverner se ne zanima za notranje zadeve dežele, te prepusti parlamentu. V povdarek angleške nadoblasti prireja guverner po parkrat na leto s posebnimi slovesnostmi parade angleškega vojaštva. Kakor po drugod nista v južni Afriki vlada in parlament v istem mestu. Zastopniki naroda zborujejo v Kapstadt, sedež vlade pa je Pretoria, ki je oddaljena 8 km od Johannesburga.

Komu bi presedal trušč evropskih in ameriških mest, za tega bi bila južna Afrika pravi raj. Z vso skrbjo gledajo tamkaj, da je prizanešeno živcem prebivalstva. Vsi kontrolni aparati za plih, vodo in elektriko so nameščeni pri vratih na vrt. Ob nedeljah in praznikih vlada po mestih občudovanja vreden mir. Predpoldne obiščejo ljudje cerkve, popoldne pa prebijejo doma v družini ali kje na izletu.

Poleg nedelje je tudi sreda nekake vrste praznik. Točno ob eni uri popoldne zaprejo urade, delavnice in trgovine. Pač pa so oprte trgovine ob petih do 9. ure zvečer, da imajo delavci priliko za nakup, ker druge dni zapirajo trgovine ob 6. uri zvečer in delavec je pa na delu do petih. Četrtek je v južni Afriki posvečen vojaški vzgoji. Ker ne poznajo splošne vojaške obveznosti, se pripravlja ter vežba mladina v obrambi domovine ob četrtek. Pol-drugo leto dela mladenič vojaške pohode, na katerih ga poučujejo razni oficirji in strokovnjaki.

Južna Afrika se veseli občega blagostanja. Socijalna zakonodaja dovoljuje brezposelnim dovoljeno podporo. Vsaka belokožna rodbina poseda svoj avtomobil, vsak črnc pa kolo. Veleindustrije ni nikjer. Industrijske izdelke uvažajo iz Evrope in Amerike. Izvažajo le tobak, poljedelske pridelke in

predvsem sadje. Pokrajina prideluje 160 sadnih vrst. Sadje je izredno ceno in stane velik zaborj banan komaj eno marko. Izvozne trdke so v južni Afriki neznane. Farmarji vozijo svoje pridelke v svojih tovornih avtomobilih naravnost v pristanišča, odkoder romajo po morju v London. Prodajno ceno zve farmer šele tedaj, ko je bila njegova roba prodana na londonskem trgu.

Davke plačujejo v južni Afriki le tisti, ki ima letnih 100.000 dohodkov.

*

Vprašanja in odgovori.

L. H. v D.

Sem 18 let star, ali že lahko dobim državno službo?

Odgovor:

Kot dnevničar že, sicer ne, posebno take ne, ki si jo vi želite.

H. D. v O.

Kolika je vrednost srebra brez zgodovinske vrednosti — torej na kg?

Odgovor:

Pišite na naslov Drago Tratnik, zlatar, Maribor, Orožnova ulica. On kupuje.

F. K. v Lj.

Ali se bodo škofovi gozdovi tudi razdelili?

Odgovor:

Ti gozdovi niso zasebna last kakor so ostala veleposestva, torej niso škofovi, ampak so za vzdrževanje škofije. Zato se ti gozdovi ne bodo razdelili.

K. A. v Sv. A.

Preko občinske ceste imam napeljana vodo na svojo žago. Zato mora biti na tej cesti most. Ali ga moram jaz vzdrževati?

Odgovor:

Ko se je dovolilo speljati vodo čez občinsko cesto, je gotovo bil napravljen dogovor z občino. Ako ne, tedaj vam lahko občina prepove, če nečete mosta napraviti.

H. L. v Sv. P.

Ali ima oče, ki je dal državi sedem svinov, pa živi v velikem pomanjkanju, pravico do podpore?

se je zbralo nekaj pijancev, ki so čakali na vlak. Pride tudi dijak, hodi po sobi in se ne prestando ogleduje v zrcalu na steni. Nato mu reče eden od pijancev: »To ste pač zelo v samega sebe zaljubljeni, da se tako radi gledate v zrcalu?« Mirno odgovori dijak: »To ravno ne! V zrcalu pogledujem zato, da vsaj včasih vidim pametnega človeka pred seboj!«

Pri organistu. Zdravnik (na vratu obolele mu dečku): Rect, a! Deček molči. Zdravnik: »aaa! Oče (organist): »Gospod, to ni »a«, to je »g!«

Zakonska popustljivost. Župnik (zakoncema, ki sta se sprla): »Ljuba moja, sporazu-

bi od jutra do večera in ne bi mislil ne na jed, ne na pijačo. Še v noč bi sejal, v pozno, pozno noč.

Mu je li zasejal takrat satan prvo drobno seme v srce? In iz njega je pognala kal grešnega pohlepa in je rasla in rasla, da se je bohotno razrasla v vse mišljenje in hotenje.

Prejšnjo jesen — tudi tega se še dobro spominja — ko je sejal Koren ozimino, že bolan, a je v njegovem srcu že vrtalo in grizlo poželenje po njivi, ga je gledal s srdom v srcu. Ko mu je sledil z očmi, kako je stopal čez njivo sključen, s trudnimi koraki, pokašljujoč, da se je moral zdaj zdaj ustaviti, si oddehniti in nanovo zajeti sape, si je govoril: »Glej ga, jetika mu je že vse moči izpila, izsesala mu že vso kri, smrt ga že za grlo drži, pa še dela in se vleče na njivi! Ah, da ima tako njivo! Jaz pa, ki sem tako zdrav, ki bi jo tako z lahkoto obdeloval, jaz je nimam!«

Glej, ni li bilo tisto drobčkano seme že drevo, ki so v njegovi sencu že počivale vse njegove misli, vse skrite, zavistne, zlo želeče želje? Odkod pač tisto začudenje, ki ga ni pustilo vso zimo, kako da Koren še živi, da ga ni jetika že davno pobrala? »Ali ga drži na svetu samo ta njiva?«

V vseh mislih je bila njiva, njiva.

A kdaj je bila vsejana v srce prva grešna misel, manjša od gorčičnega zrna?

Vedi Bog, kdaj. Matija res pred samim Večnim sodnikom ne bi vedel povedati, kdaj.

Zbudil se je — se mu zdi — nekega jutra kar na lepem s to hudobno mislijo v srcu. Morda ni poškrpil prejšnji večer postelje z žegnano vodo. Pa je prišel ponoči satan in je imel lahko delo. Spečemu, zahrbtno, kakor je že njegova grda navada, mu je vsejal zlo misel v srce.

Ko se je zjutraj zbudil, je nekaj časa še obležal. Zakaj čudno mu je bilo pri srcu, čudno od prečudnih sanj, ki jih je tisto noč sanjal. Ali jih je morda mislil bedé? In jih sedaj le dalje prede? In mu je srce zato tako nemirno?

Vedi Bog, kako je bilo. Ve samo to, da si je na koncu premišljevanja priznal: »Ni mogoče drugače. Ne bo prej miru, da Petrovo njivo dobim.«

A kako? Lahko je spočeta misel, cena stvar je beseda. A povej, kaj boš storil, kako jo boš dobil?

Kaj, če bi stopil k sosedu, rekel mu zlepa in prijateljski: »Sosed in prijatelj Peter, daj, prodaj mi njivo. Glej, tako in tako je z menoj. Moram jo imeti, ne bo prej pokoja. Dam ti zanjo, kar zahtevaš.«

Pa ni bil spet satan, ki mu je tedaj ugovarjal? Naravnost zasramoval ga je.

»Imaš pač preveč denarja, he? Ga li nameravaš metati skozi okno, kaj? Pamet, pamet, Matija! Nikar ničesar ne donujaj! Bi bilo tako brez koristi. Saj veš,

Odgovor:

Vložil naj prošnjo na sodjalni odsek banke uprave v Ljubljani.

B. K. v M. V.

Moj sin je potrjen, pa ima roke pokvarjene. Kaj naj storim, da ga rešim?

Odgovor:

Naj gre k uradnemu zdravniku, ta mu da kpričevalo in s tistim naj prosim za nadpregled sedaj takoj ali ko bo poklican.

L. S. v L.

Moj sin, star 25 let, je napravil dolg v gostilni in sedaj ga tožijo, plačam pa naj jaz, njegov oče! Ali sem res dolžen?

Odgovor:

Vi niste dolžni plačati iz svojega za sina, ki je polnoleten. Pač pa lahko sodnija odredi, da se na račun sinove dote, ki je še ni dobil, ali njegovega zaslužka doma mora njegov dolg povrniti. Načelo vsakega mora biti, da je dolg, ki ga je naredil treba tudi plačati!

K. J. v Č.

Dosluzil sem vojake, rad bi šel k železnici v službo, kam se naj obrnem?

Odgovor:

Stopite k domačemu postajanačelniku, tam dobite navodila.

M. H. v P.

Imamo skupno mlako. Naš sosed sicer ne brani vode, pač pa brani, da bi mlako čistili. Tako bo voda izginila. Kaj naj napravimo?

Odgovor:

Mlaka je za napajanje v rabi že nad 30 let vsem, sosed ne sme zabraniti, da mlako vzdržujete. Bodite si toliko dobri, pa z lepa celo reč uredite.

J. N. v K.

Moji sosedi iz sreza Maribor so dobili stroške povrnjene, ker so pokončali šmarnico in zasadili zlahotno trto, mi v ljutomerskem bregu pa ne, kako to?

Odgovor:

Gotovo so oni iz mariborskega sreza preje prosili in so preje dobili. Vložite na banovino ponovno prošnjo, ki jo naj potrdi občina in priporoči sreski načelnik.

M. P. v T.

Po mojem posestvu gre pešpot. Sedaj so začeli voziti, kaj naj storim, da to preprečim?

Odgovor:

Objaviti morate, da to prepovedujete. Napravite ob poti napis: Voziti je po tej stezi prepovedano! Šele potem lahko posameznika pozovete na povrnitev škode.

Št. T. v Str.

Ali sem dolžen plačati bolniške stroške za hčer, staro 31 let, že leta 1926 oddedovano. Poškodovala se je v tovarni.

Odgovor:

Niste dolžni. Pač pa bo v tem slučaju morala plačati njena domača občina. Če pa se je poškodovala v tovarni, je bila vendar zavarovana in mora bolniška blagajna povrniti stroške. Če je pa tovarnar ni zavaroval, ga prijavite na Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

F. K. v V.

Ali je Franc Jožefova grenčica zdravilo zoper golšo v vratu?

Odgovor:

Berite inserat, ki je v Slov. Gospodarju večkrat objavljen.

H. R. v G.

Trije imamo pisano, da po sestri, ki se je poročila, dobimo vsak eno tretjino njene dote, če umrje brez otrok. Umrja je. Dota je znašala 20.000 kron. Koliko dobi vsak dinarjev?

Odgovor:

To je stvar računa. 5000 Din imate vsi trije, eden torej 1666 Din 66 para. Ali je oporoka pravilna in veljavna, pa mi ne moremo vedeti.

A. Z. v Š.

Sosed ima pravico voziti po mojem travniku. Ali pa sme to vsak dan delati?

Odgovor:

Sme! Pustite ga in se mu smejte, če hoče v tem kljubovati, bo kmalu nehal.

K. J. v M.

Bansko upravo sem prosil za podporo za vzorne hleve, pa nisem nič dobil. Ali se lahko pritožim?

Odgovor:

Pritožiti se ne morete, če dajo, dajo, če ne, pa ne. Bolje je, da ponovite prošnjo in pošljite priporočeno.

J. R. v M.

Sem 19 let star in bi rad šel k vojakom. Ali sem sprejet?

Ne! Najpreje boste vojak, potem, če bo kaj!

J. R. v Z.

Med vojsko mi je žena posastvo prodala. Vsak sva bila polovico lastnika. Ali nisem bil ogoljufan s tem?

Odgovor:

Če ste bili do polovice solastnik, se brez vas ni moglo prepisati na drugega. ako pa sta si svet že preje razdelila, je bil vsak na svojem popolen lastnik. Žena je svoje lastno posestvo lahko prodala. Drugo vprašanje je nečitljivo.

A. B. v H.

Leta 1930 sem izgubil tožbo. Ali se lahko pritožim?

Odgovor:

Ne, je prepozno. Zahtevate lahko obnovitev, pa vas bo silno stalo in najbrže boste zopet izgubili.

A. T. v P.

Čez moje posestvo pelje občinska cesta, ki je 46 let ni nihče uporabljal; zapisana pa je v mapli. Ali lahko občina cesto odpre?

Odgovor:

Lahko: Pa prosite občinski urad, da jo izbriše kot občinsko cesto.

S. J. v L.

Kače silijo v hlev, kaj naj napravim?

Odgovor:

Pobijte jih! Razderite njih ležišča! Držite snago okrog hleva!

J. V. v B.

Kako si izračunam rentni davek?

Odgovor:

Kupite knjižico Kmetijske zveze: Kako si sam izračunam rentni davek: za 2 Din jo dobite.

M. B. v P.

Imam sitnosti z zavarovalnino ...

Odgovor:

Vsa pojasnila o zavarovalnini daje g. Franjo Žebot, Maribor, nanj se obrnite!

F. L. v Zg. R.

Posnemalnik sem vzel za tri dni na poizkušnjo, sedaj pa ga razpečevalca ne vzame nazaj.

Odgovor:

Ali ste v roku treh dni razpečevalca obvestili, da ga pozneje niste več uporabljali, ga niste dolžni plačati. Morda je le tako rekel naročbo pa ste podpisali.

da Koren njive ne da. To je pribito. Z zvijačo jo dobiš prej. Zastonj jo dobiš. Samo pamet, pamet!

Priseči sicer ne bi upal in tvegati duše — ako bi jo še imel, a saj je nima, ko pa jo ima satan z devetimi gorečimi verigami na dno pekla priklenjeno, kakor mu je stari pater kapucin pri spovedi zatrjeval — a zdi se mu, da mu ta misel izpočetka ni bila nič prijetna. In da se je je branil.

A satan je bil vztrajen. Ni odnehal.

»Budalo! Kaj se še pomišljaš in se motoviliš od misli do misli, do sklepa pa ne prideš! Pa mu kar obečaj nekaj lepih stotakov zanjo. Misliš, da jo bo dal, he? Sam veš, da si prej dušo izkašlja, ko bi dal ped zemlje.«

»Ali kaj naj storim?«

»Vprašaj! Prisili ga!«

»Kako? To povej!«

»Moder pa si, o Matija! Modrijan vseh modrijanov, prav res. Kako? Reci mu kratko: »Plačaj, kar si dolžan, ali pa mi daj njivo.«

»Saj mi ni ničesar dolžan.«

»O ti golobček! Ali ima priče, da ti je vrnil? Ima kaj pisanega?«

»Res, prič nima. Zorko je umrl. A take krivice mu vendar ne smem storiti.«

»Ne bodi šleva. Matija! Pa njiva ni vredna?«

Še se je ustavljal. A satan ga ni pustil. Pestil in obdeloval ga je dan na dan, mu svetoval, ga zasmehoval.

»Bedak in teslo, ki si Sem na dom bi ti jo prišel ponujati, pa je še ne bi vzel, kaj? Morda bi bil greh. Kaj se hoče s tako mevžo! In misli še, kak mož je!«

Tedaj se je Petek sam razsrdil. Razsrdil nase, razsrdil na zapeljivca, ki ga venomer in brez nehanja bega.

»Pa sem res prava baba, boječa! Ko bi jo res čisto lahko dobil. Saj pisanega Koren nič nima, Zorko je mrtev. Ta edini je vedel, da mi je vrnil. A ta molči, ne bo pričal zoper mene.«

Ko pa je vendar spet okleval, se mu je satan sladkal in laskal kakor zaljubljen fant prevzetnemu dekletu.

»Ali se boš večno za druge ljudi po teh pustih dninah vlekel? Že res: bajto si si postavil, v svojem si. A bajta človeka ne redi. Zemlja, zemlja! In oženil bi se, ako bi bilo kaj polja pri koči, da bi se dalo vsaj za silo živeti. Kdo bo le kaj poskrbel zate, če zbolíš? O, če bi imel ženo, otrokel Marinovo Liziko bi vzell!«

Vročje je postajalo Matiji. Res, za Marinovo Liziko bi že kaj storil. Le če ga bo marala? Šestintrideset let mu že ie. Liziki dvaindvajset. A to ni taka

meti se morata med seboj; drug mora biti proti drugemu popustljiv in srečna bosta v zakonu!« Žena: »Gospod župnik, saj sem jaz popustljiva; toda ker moj mož noče odnehati, pa še jaz nočem odnehati!«

Zasluzek. Sodnik: »Torej priznate, da ste tega moža osleparili pri kvartanju?« Povejte, kako ste ga!« Toženeec: »Prav! A dobro pazite gospod sodnik, s tem si lahko prislužite marsikak dinarček!«

Tudi lepa služba. Prišel je Madžar v Karlovih varih na Češkem v kavarno. Sedel je k mizi, pri kateri je sedel neki gospod ter čital časnik. Ko sta nekaj časa tiho sedela, je

R. S. V.

Imam lovsko karto in orožni list in puško. Ali smem iti prosto na lov brez dovoljenja lovskega zakupnika?

Odgovor:

Ne.

J. K. v Sv. D.

Ali se smatra za občinsko pot vsaka, ki jo uporablja več občanov in gre tudi preko državnih občin?

Odgovor:

Občinske poti so kot take v mapih zaznamovane in na občini morajo imeti seznam teh občinskih cest. Ako vaša ni, pa jo uporablja ena četrtina občanov, zahtevajte, da se napravi za občinsko cesto.

*

Dvoboj žrebcev.

Našim čitateljem so znane španske bikoborbe in v Albaniji običajni dvoboj na življenje in smrt med petelin.

Na velikem otoku Mindanao v Filipinskem otočju je že skoro stoletja do danes v navadi dvoboj med nalašč za krvavo igro odgojenimi žrebci. Mohamedanski knezi, takozvani Dati, ameriškanski in japonski posestniki plantaž na zgoraj omenjenem otoku stavijo kar največje vsote na izid dvoboja med dvema žrebca. Poslužujejo se dveh načinov, da naščujajo eno žival na drugo. Po prvem načinu pripeljejo pred oba za dvoboj določena žrebca kobilo iz hleva enega od bogatašev, iz katerega pa nista bojna žrebca. Komaj se počavi na za boj določenem prostoru kobila, že se začne med žrebca borba za posest kobile. Ko sta živali enkrat prežeti od bojaželjnosti, odpeljejo kobilo s pozornišča, a boreča žrebca niti ne opazita, da ne čaka zmagovalca nikaka nagrada. Dvoboj se nadaljuje z udarci s kopiti in z ugrizi v vrat, dokler eden ne omaga, ali tudi popolnoma ne podleže.

Drug način je ta, da drži eden od hujskačev v človeški osebi v roki ogleдалo. Ko stopita žrebca na za borbo določeni prostor, pusti igračkati s pomo-

čjo ogledala solnčno svetlobo v obeh enega od žrebcev. Drugi žrebec zapazi izreden blesk o obeh nasprotnika, se čuti izzvanega in preide v napad. Kar nato pa prenese hujskač solnčno svetlobo na oči napadalca in v par sekundah s zagrizeta oba nasprotnika v boj na življenje ter smrt.

Bojni prostor je obdan od vzvišenih tribun (odrov), s katerih si pasejo oči na poteku dvoboja bogataši ter dobivajo ali izgubljajo visoke stave.

*

Raznočrnosti.

400.000 ubojev v dveh okrožjih tekom dveh let. Dopisnik »Tajmsa« iz Pekinga je priobčil v svojem listu neko zanimivo vest. Napram policijskim podatkom je bilo za dve leti izvršeno v okrožjih Ping Kiang in Kig Jang na Kitajskem od razbojnikov 400.000 ubojev.

Nebičajni padobran. Neka gospa iz Bristola je o priliki izleta omahnila s skale, visoke 60 m, ter padla v morje. Ribiči so jo potegnili iz vode. Navzlic visokemu padcu, je ostala gospa živa in zdrava. Za rešitev se ima zahvaliti dejstvu, da se ji je pri padcu obleka razprostrla ter na ta način vršila ulogo padobrana.

Najdeno grobišče iz bronaste dobe. V prostrani madžarski ravnini so odkrili grobišče iz bronaste dobe. Pri razkopavanju so našli na mnogobrojne stvari velike zgodovinske vrednosti. Odkritih je bilo 23 grobov, v kojih so bila trupla, kakor je bil to običaj v tisti dobi: zavita in zvezana. Moški so bili obrnjeni z licem v smeri proti severu in položeni na desno stran, žene pa z licem proti jugu in položene na levo stran. V grobeh so najdene posode iz kamna, biseri iz marmorja, noži iz kamna in druge stvari. Dognalo se je tudi, da so bila trupla pred pokopom namenoma poškodovana. Tako je dognano, da je nekateremu trupu bila

odsekana glava, drugemu roka ali noga, da bi na ta način bilo preprečeno pokojniku priti nazaj.

Sovjeti so prodali vzhodno-kitajsko železnico. Šangajski dopisnik »Njujork Tajmsa« javlja, da so pogajanja med sovjetsko ter nankinško vlado zaključena s sporazumom, glasom katerega odstopajo sovjeti en del vzhodno-kitajske železnice za 400 milijonov zlatih rubljev. Označena svota se ne izplača v gotovini, nego se odbija na račun uvoznih carin na blago, ki se uvaža na Kitajsko.

Grozna suša v Kanadi. Ministrski predsednik Benet je izjavil na seji kanadskega parlamenta, da je sedanja suša zbog svojih nepreglednih posledic največja od vseh nesreč, koje so dosihmal obiskale Kanado. Nekatere pokrajine sploh nimajo nobene žetve. Posevki so popolnoma propadli na površini, ki meri okrog 5 milijonov akrov (okrog 2 milijona hektarjev), a nevarnost je tudi za živino.

Nova šola za odpravljanje debelosti v Newyorku. Ta šola se po svojem sistemu povsem razlikuje od vseh ostalih zavodov te vrste. Gospe, koje žele, da zopet dobijo lep in vitek stas, ne izvajajo, kakor je bil to doslej običaj, neko vrsto švedske telovadbe, ne igrajo ali skačejo, nego s krtačo v roki — čistijo parket, snažijo medene predmete ali hišno opravo. A vse to, razume se, po posebnem taktu in zvokih godbe. Pravijo, da je imenovana šola dala odlične uspehe. Mnoge gospe so hvaležne navedenemu sistemu, da so dobile vitko linijo ter zgubile debelost.

Pokončevanje slonov. Po statistiki izvoza iz ekvatorske francoske Afrike je tekom leta 1930 bilo iz te kolonije izvoženih 50.000 slonovih zob. To predstavlja do 48.000 ubitih slonov samo v tej mali oblasti. Temu številu je treba dodati še izvoz po tihotapstvu, kar znaša okoli 12.000 do 15.000 zobov. Angleške kolonije izvažajo ravno tako velike količine slonove kosti, koje se zaeno s francosko slonovo kostjo prodajajo iz-

vstal Madžar ter ošabno rekel: »Jaz sem Teresij Arpad — podžupan Avaderskega komitata! In kdo ste vi, gospod, gotovo kak profesor, nehi?« Nisem! Jaz sem Ferdinand, car bolgarski!« odgovori ta prijazno ter se nalahko prikloni. Madžar je nekaj časa vihral svoje brke, potem pa rekel: »Tako, tako! No, tudi lepa službala«

Službeno izpričevalo. Neka gospa je zapisala v službeno izpričevalo svoje dekletice: »Neža Narobe je služila pri meni 11 mesecev. V tem času je bila: »Pridna — pri hišnih vratih. Skrbna — zase. Hitra — v izgovorih. Poštena — kjer je bilo vse zaklenjeno.«

razlika. So že šestdesetletni starci dobili mlade neveste. Še mlajše!

Je že nevarno omahoval.

In to zadnjo pomlad, za vse odločilno! Ni li bil spet satan, ki je ujel in zbral v zraku vse najlepše solnčne žarke in je vse napeljal prav na Korenovo njivo, da se je v njih vsa kar lesketala? Od tam pa jih je napeljal in pletel naravnost gor proti oknu Matijeve bajte. Tako lepo zlato pot je naredil med njivo in Matijevim domom, da bi se še angelci sprehajali po nji s svojimi lilijskimi nogami. Kaj se ne bi Matijeve misli!

Njiva — kako čudežno lepa je bila to zadnjo pomlad! Še nobeno mladoletje se ni zdela Matiji tako mlada in nežna, tako vsa sočna in ljubezni vredna. Oči so se mu v ozimino kar potapljale, kakor se z radostjo potopi v sveži vodi zasenčenega potoka popotnik, ki je po prašni poti, pod neusmiljeno žgočim solncem dolgo dolgo romal. Od kraja do konca so vso premerjale, otipavale, ljubeče, drhteče božale.

Ako bi bil imel Matija nevede pri sebi praprotno seme, da bi vse skrito videl, vse tajne slišal, in ake ne bi bil tako bolno in hlepeče zaverovan v njivo in njeno mlado krasoto, bi videl, kako čepi tam suh škrat in s škilavimi očmi bulji gor vanj, ob oknu slonečega, z očmi in s srcem in z vsemi grešnimi

mislimi po njivi koprnečega. Debele, pohotne ustnice se mu lokavo nasmihajo in reže: »Bratec, lepo mrežo sem ti nastavil. Pri peklju bi prisegel, da se ujameš!«

Tudi v nočeh, ko božje duše pod varstvom božje roke mirno spe, ni bilo miru in pokoja.

Satan je z veščo, zapeljivo-zvito roko napeljal najlepše lunine žarke prav čez njivo, da se je kar blestela od srebra. Najsijajnejšo srebrotkano preprogo je spletel in razgrnil med njivo in Matijevo bajto.

Matijeve misli in želje so se kakor drobnonoge kraljčine po srebrnih čilimih v pravljicah sprehajale po ti mehki, prelepi poti.

»Moja mora biti«, je mrmral ves opijanjen od te lepote, bolan od hrepenenja, da ga je glava bolela.

Vznemirjen je legel.

Ko je sestra Lucija, nekoliko uboga na duhu, ki jima je gospodinjila, že davno spala kakor posekano drevo v gozdu, se je Matija na trdi postelji še nemirno obračal, nevoljno se premetaval. Ko se je čez dolgo časa polagoma pogrezal v sen, je še mrmral, kar je venomer razmišljal: »Moja mora biti! Ne bo prej miru!«

S to mislijo je zaspal.

(Dalje prihodnjič.)